

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Toimeentulotuen myöntämisohje

Muutosehdotukset 1.8.2025 alkaen

Lautakunnan käsittelyyn 13.5.2025

KEUSOTE.FI

YLEISTÄ TEHDYISTÄ MUUTOSEHDOTUKSISTA/TYÖSKENTELYSTÄ

- Ohjetta on pyritty selkeyttämään ja saamaan arjen työhön sopivammaksi. Myös summia on muutettu arjen työhön sopivammaksi ja peilattu siihen, millaisia hankintoja milläkin summalla voi todellisuudessa tehdä -> kuitenkin ohjeen kokonaissumma pyritty pitämään lähes samana
- Edelleen ohjeessa korostetaan harkinnanvaraisuutta, erityisiä perusteluja, toimeentulotuen viimesijaisuutta sekä hankintojen tekemistä ensisijaisesti käytettynä edullisimman vaihtoehdon mukaan
- Ohje päivitetty yhteistyössä (Työikäisten asiakasohjaus, taloudellisen tuen tiimi, palvelualue, muut hyvinvointialueet, Kela)
- Ohjeessa puhutaan usein suunnitelman tekemisestä. Näihin kohtiin lisätty myös palvelutarpeen arvion tekeminen, koska asiakasohjauksessa ei tehdä suunnitelmia -> ohje sopii myös kokonaisuudessaan jatkossa paremmin asiakasohjausyksikön työhön

Muutosehdotukset

Täydentävä toimeentulotuki

MUUTOSEHDOTUKSET TÄYDENTÄVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 2)

- **Vuokravakuus 2.1:** Poikkeustilanteissa kolmen (3) kuukauden vuokraa vastaavan vakuuden myöntämistä voidaan harkita erityisin perustein -> tulee usein vastaan arjen työssä, pääasiassa kuitenkin vuokravakuus 2 kk vuokraa vastaava summa
- **Muuttokulut 2.2:** lisätty -> Asiakkaan tulee myös selvittää mahdollisuus saada muuttoapua + asiakkaan tulee selvittää, onko muuton kustannukset mahdollista saada laskulle, huomioiko Kela laskun perustoimeentulotuen menona ja sitä kautta saada perustoimeentulotukea muuttokustannuksiin

MUUTOSEHDOTUKSET TÄYDENTÄVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 2)

- **Huonekalut 2.3.1:** Välttämättömiksi hankinnoiksi lisätty peitto ja tyyny sekä lakanat/liinavaatteet, pyyhkeet ja verhot + maininta, ettei sohvaan myönnetä täydentävää toimeentulotukea
- Sängyn enimmäissummaa nostettu 120e -> 200e (vastaa paremmin todellisuutta, millä summaksi sänky on mahdollista saada). Lisäksi tuotu esiin, että summaan tulee sisältyä myös sängyn jalat (mikäli ostettava erikseen) tai/ja patja
- Lisätty enimmäissummat: peittoon enintään 30e, tyynyyn enintään 15e ja sijauspatjaan enintään 40e. Lisätty maininta, että täydentävää toimeentulotukea voidaan lisäksi myöntää sängyn/patjan kuljetukseen, mikäli se on asiakkaan tilanteessa välttämätöntä.

MUUTOSEHDOTUKSET TÄYDENTÄVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 2)

- **Elektroniikka 2.3.3:** täysin uusi alaluku
 - Televisio -> tehty STM:n ohjauskirje huomioiden ja muita hyvinvointialueita konsultoiden (HD siirtymä): myönnettävä enimmäismäärä televisioon enintään 150e tai vaihtoehtoisesti digiboksin hankintaan enintään 40e, mikäli myöntämisen kriteerit/erityiset perusteet täyttyvät (pitkäaikainen tt-tukiasiakkuus ja taloudellinen kokonaistilanne, ikä ja toimintakyky, yhteiskuntaan osallistuminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen, ei muita mahdollisuuksia seurata televisiolähetystä)
 - Puhelin -> enintään 100e, mikäli myöntämisen kriteerit/erityiset perusteet täyttyvät

MUUTOSEHDOTUKSET TÄYDENTÄVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 2)

- **Elektroniikka 2.3.3:** täysin uusi alaluku
 - Puhelin -> enintään 100e, mikäli myöntämisen kriteerit/erityiset perusteet täyttyvät:

Puhelimen hankinnan tulee olla asiakkaan tilanteessa välttämätöntä esimerkiksi digiasioinnin ja tiedon etsinnän tukemiseksi. Erityinen tarve voi perustua myös ammattilaiskontaktin säilyttämiseen ja osallisuuden varmistamiseen. Asiakkaan tulee kuitenkin ensisijaisesti selvittää asioiden hoitamisen mahdollisuus yhteiskäyttötietokoneilla (esimerkiksi lähineuvontapiste, Kela, kirjasto). Puhelin tulee hankkia aina edullisimman vaihtoehdon mukaan.

MUUTOSEHDOTUKSET TÄYDENTÄVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 2)

- **Tuholaistorjunta 2.3.5:** myrkytys sana muutettu tuholaistorjunnaksi -> kuvaa paremmin
- **Erityisruokavaliot ja ateriamaksut 2.3.8:** lisätty Kelan uuden linjauksen mukaan keliakikorvaus -> Keliakiasta aiheutuvia ravintomenoja voidaan 1.3.2025 alkaen huomioida Kelan perustoimeentulotuen menona 38 euroa/kk. Asiakkaan tulee esittää ja todentaa diagnoosi asianmukaisesti. Summa on henkilökohtainen ja myönnetään jokaiselle 16-vuotta täyttäneelle perheenjäsenelle.

MUUTOSEHDOTUKSET TÄYDENTÄVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 2)

- **Lastentarvikkeet 2.4:** Muutettu luettolomaiseksi myönnettävät tarvikkeet ja summat

yhdistelmävaunut (vaunut ja rattaat) enintään 200 euroa

rattaat enintään 80 euroa

kaksos-/sisarusvaunut enintään 250 euroa (voidaan myöntää vain silloin, jos perheessä on kaksi alle 3-vuotiasta lasta)

turvakaukalo enintään 100 euroa

turvaistuin enintään 80 euroa

sänky ja patja yhteensä enintään 80 euroa

syöttötuoli enintään 20 euroa

- Selkeyttää ohjetta lastentarvikkeiden osalta, huomioitu kuitenkin kokonaisumma

MUUTOSEHDOTUKSET TÄYDENTÄVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 2)

- **Harrastusmenot, leirit ja tuetut lomat 2.5:** muutettu yhdeksi kokonaissummaksi/"könttäsummaksiksi":
 - *Lapsen harrastusmenoihin voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea enintään 500 euroa/vuosi/lapsi. Harrastusmenoihin lasketaan harrastusorganisaation kausi- ja osallistumismaksut sekä harrastusväline- ja varustehankinnat (esim. sukset, luistimet, kypärä, maila, nappulakengät). -> helpompi seurata vuoden aikana kertyvää kokonaissummaa, selkeyttää*
 - *Samoin perustein kuin harrastusmenoihin voidaan perheelle myöntää toimeentulotukea myös lapsen polkupyörään. Lapsen polkupyörään voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea alle kouluikäiselle lapselle enintään 80 euroa ja kouluikäiselle lapselle enintään 200 euroa. Lisäksi pyöräilykypärän hankintaan voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea enintään 35 euroa. -> kouluikäisen lapsen polkupyörän summaa laskettu 300e -> 200e, alle kouluikäisen 200e -> 80e*
 - *Muutettu samanlaiseksi/yhdenmukaiseksi myös alalukuun 5.2*

MUUTOSEHDOTUKSET TÄYDENTÄVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 2)

- **Harrastusmenot, leirit ja tuetut lomat 2.5:** aikuisten harrastusmenot lisätty lukuun
 - *Aikuisten harrastusmenot kuuluvat Kelan perusosalla katettaviin menoihin eikä niihin lähtökohtaisesti myönnetä täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea. Aikuisasiakasta voi ohjata selvittämään mahdollisuus kotikunnan tukemaan kulttuuri- tai liikuntaharrastukseen, kuten esimerkiksi mahdollisuus Kaikukorttiin (Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula), opintotukelennukset jne. Aikuisten harrastusmenoihin voidaan kuitenkin myöntää täydentävää toimeentulotukea erityisin perustein enintään kuudeksi (6) kuukaudeksi, mikäli asiakas esittää hakemuksen yhteydessä lääkärinlausunnon, kuntoutussuunnitelman tai muun terveydenhuollon ammattilaisen suosituksen harrastuksen välttämättömyydestä tai hyödyistä asiakkaan terveydentilan kannalta*

MUUTOSEHDOTUKSET TÄYDENTÄVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 2)

- **Tavanomaista suuremmat vaatemeno 2.6:** lisätty työvaatteet enintään 70e
- **2.7.1 Hautauskulut:** erittelyä lisätty (mitä sisältyy kohtuullisiin hautauskuluihin)
 - *Kohtuullisina pidettävät hautauskulut ovat 760 euroa (tai edullisin tarjous). Kohtuullisena pidettäviin hautauskuluihin sisältyvät suoratuhkaus/edullinen tuhkahautaus; (sis. arkun, vainajan vaate, peite, arkkuun siirron ja huollon, yhden kuljetuksen, asiakirjatoimituksen/toimistomaksu sekä tuhkausvarauksen tekemisen ja kuljetus krematorioon/tai arkkuhauta hautausmaalle). Lisäksi hautausavustuksessa huomioidaan seurakunnan välttämättömät erilliset kulut, joihin sisältyvät seurakunnan kulut: arkkuhautaus, hautapaikka, haudan hallinta-aika (kunnan mukainen minimi), hautapalvelumaksut (arkun/tai uurnan säilytys, lähetyskulut) ja uurnahautaus: tuhkaus, tuhkan sirottelu sirottelualueelle tai tuhkan hautaus muistolehtoon, tai sukuhauta maan avaus- ja peitto, mahd. kiven siirto, mahd. haudan hallinta-ajan jatkumisen maksu (minimi).*

MUUTOSEHDOTUKSET TÄYDENTÄVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 2)

- **2.7.1 Hautauskulut:** painotettu, ettei maksettuja laskuja pääsääntöisesti huomioida + perustoimeentulotukioikeus otettu pois
- **2.9 Edunvalvontapalkkio:** lisätty tärkeä tieto -> *Myönnetty täydentävä toimeentulotuki maksetaan edunvalvontatilille, mikäli edunvalvojan kanssa ei ole sovittu poikkeavasta käytännöstä. Täydentävän toimeentulotuen päätös postitetaan edunvalvojalle.*
- **2.10 Matkakulut eri tilanteissa:** lisätty tärkeä tieto Kela-taksin käyttöön liittyen -> *Asiakkaan tulee selvittää oikeus Kela-taksin käyttöön. Kela huomioi Kela-taksin käytöstä aiheutuvat omavastuuosuudet perustoimeentulotuen menona.*

MUUTOSEHDOTUKSET TÄYDENTÄVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 2)

- **2.13 Terveysthuollon menot:** lisätty kappaleet silmälasihin ja hammasproteesiin liittyen:
- *Silmälasien hankinnasta aiheutuvat kustannuksiin tulee hakea Kelalta perustoimeentulotukea, koska kyseiset kustannukset kuuluvat Kelaan perustoimeentulotuessa käsiteltäviin menoihin eikä niihin pääsääntöisesti myönnetä täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea.*
- *Hammasproteesin hankinnasta aiheutuvat kustannuksiin tulee hakea Kelalta perustoimeentulotukea, koska kyseiset kustannukset kuuluvat Kelaan perustoimeentulotuessa käsiteltäviin menoihin eikä niihin pääsääntöisesti myönnetä täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea. Asiakkaan tulee esittää hakemuksen yhteydessä Kelalle kustannusarvio hammasproteesin hankintaan ja kustannuksiin liittyen.*

MUUTOSEHDOTUKSET TÄYDENTÄVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 2)

- **2.14 Asiakasmaksut:** täysin uusi luku

➤ *Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaalihuollon ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin ei pääsääntöisesti myönnetä täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea. Asiakkaan tulee ensisijaisesti selvittää mahdollisuus asiakasmaksun alentamiseen ja perimättä jättämiseen.*

Muutosehdotukset

Ehkäisevä toimeentulotuki

MUUTOSEHDOTUKSET EHKÄISEVÄÄN TOIMEENTULOTUKEEN (LUKU 3)

- Ehkäisevän toimeentulotuen alle lisätty alaluku 3.1 otsikolla ehkäisevän toimeentulotuen käyttökohteet, jolloin vuokravelat siirretty alaotsikon 3.2 alle
- 3.2 vuokravelat: lisätty Kelan kohtuulliset asumiskustannukset/tieto niistä sekä vuokranmaksuvelvollisuudesta:

Kela on määrittänyt paikkakunnittain kohtuullisena pidettävät asumiskustannukset. Ylikalliissa vuokra-asunnossa asumista ja asumisen jatkumista ei lähtökohtaisesti voida tukea toimeentulotukea myöntämällä. Vuokranmaksuvelvollisuus on vuokrasopimuksen allekirjoittamisen jälkeen asukkaalla.

Muut muutosehdotukset

MUITA MUUTOSEHDOTUKSIA

- Esipuhe: nostettu kiiretyö (Kela, hyvinvointialue), lisätty kaksi uutta kappaletta. Myös perustoimeentulotuen osuudessa (luku 1) tuotu esiin kiiretyö
- Luku 4 Toimeentulotuen perusosan alentaminen: lisätty kpl Kelan perusosan alentamiseen liittyen (tarkennettu uutta käytäntöä):

Kela voi alentaa perustoimeentulotuen perusosaa 20-40%. Mikäli Kela harkitsee perusosan alentamista 40%:lla, on Kela tällöin yhteydessä hyvinvointialueelle asiakkaan tilanteen selvittämiseksi ja mahdollisesti palvelutarpeen arvioinnin aloittamiseksi (Laki toimeentulotuesta 18 a §). Hyvinvointialueen vastuulla on antaa Kelalle pyydettäessä tietoja asiakkaan tilanteesta perusosan alentamisen harkintaa varten. Kela voi pyytää tietoja tekemällä hyvinvointialueelle tietopyynnön. Tieto annetaan myös siitä, jos asiakas ei osallistu palvelutarpeen arviointiin. Tiedot tulee toimittaa Kelaan nopeasti ja perustellen täsmällisesti. Ensisijaisesti tiedot voi toimittaa Kelan tietopyyntöön vastaten etuustietojärjestelmä Kelmun kautta.

MUITA MUUTOSEHDOTUKSIA

- **5.3 jälkihuoltonuoret**: lisätty tieto jälkihuoltoikärajan laskusta 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen ja, ettei jälkihuoltonuorilta vaadita opintolainan nostamista + avattu/tarkennettu itsenäistymisvaroihin liittyvää käytäntöä seuraavanlaisesti:

*Jälkihuoltonuorelle on lastensuojelulain mukaisesti saattanut kertyä itsenäistymisvaroja, joilla voidaan tukea nuoren taloudellista tilannetta itsenäistymisessä. **Itsenäistymisvaroilla voidaan tukea nuorta asumiseen (esimerkiksi ensiasunnon hankinnat), koulutukseen tai muuhun itsenäistymiseen liittyvissä tarpeellisissa menoissa, mikäli nuorelle ei ole kertynyt varoja sijoituksen ajalta.***

KIITOS!

Hyvinvointia yhdessä

KEUSOTE.FI